

Обществена консултация за продуктовете групи, които ще бъдат включени в Националния план за действие за насърчаване на зелените обществени поръчки

В съответствие с политиката на Европейския съюз за устойчиво развитие и възлагане на обществени поръчки с екологични изисквания, една от годишните цели на Агенцията по обществени поръчки /АОП/ за 2011 г. включва изготвянето на стратегически документ - **Национален план за действие** за популяризиране на *зелените обществени поръчки*. Това са поръчки, с възлагането на които се избират стоки и услуги, които са съобразени и с околната среда.

В тази връзка, междуведомствената работната група за изготвяне на Национален план за действие за насърчаване на зелените обществени поръчки (определена със Заповед № РД-16-1223/28.10.2010 г. на министъра на икономиката, енергетиката и туризма), одобри *продуктовете групи*, по отношение на които се залагат *конкретни цели* за изпълнение.

Продуктовете групи се базират върху определените от Европейската комисия 10 продуктови групи и услуги с по-чувствително влияние върху околната среда, като за всяка от групите има разработени основни и пълни „зелени“ критерии.¹

Използването на *основните критерии* е свързано с минимални допълнителни усилия по проверка или завишаване на разходите. Прилагането на *пълните критерии* може да е свързано с допълнителни административни усилия или леко завишаване на разходите в сравнение със закупуването на други продукти със същата функционалност. Те следва да се използват от възложители, които искат да закупят най-добрите еко-продукти на пазара.

Критериите към продуктовете групи, посочени по-долу, са съобразени **само с основните критерии**, определени от Европейската комисия в Ръководството за възлагане на екологосъобразни обществени поръчки (виж Приложение № 1). Те залагат **минимални изисквания**, които могат да бъдат използвани от всеки възложител, като същевременно чрез тях:

- спестяват материали и енергия;
- намаляват разходите за средства, като се отчита целият жизнен цикъл на продуктите;
- създават реални стимули за разработване на екологични технологии (особено при обществени поръчки, свързани с компютри, енергийно ефективни сгради, обществен транспорт и др.);
- редуцират отпадъците и замърсяването.

Националният план за действие е предвиден за период от 3 години (2012г. - 2014г. включително).

¹ ГД „Околна среда“: http://ec.europa.eu/environment/gpp/first_set_en.htm

Продуктови групи

Централна администрация:

ВАЖНО! За възложителите от централната администрация продуктите групи и целите за съответната година имат задължителен характер.

Продуктова група	2012 г.	2013 г.	2014 г.
1. Копирна и графична хартия	60%*	80%	90%
2. Офис ИТ оборудване	60%	80%	100%
3. Офисно осветление	80%	90%	100%
4. Климатици	90%	95%	100%
5. Почистващи препарати и услуги	30%	40%	50%

Възложители по чл. 7, т. 3 и 4 от ЗОП и местна администрация:

ВАЖНО! За възложителите по чл. 7, т. 3 и 4 от ЗОП, както и за тези от местната администрация, продуктите групи и целите за съответната година имат препоръчителен характер.

Продуктова група	2012 г.	2013 г.	2014 г.
1. Копирна и графична хартия	40%	50%	60%
2. Офис ИТ оборудване	40%	60%	80%
3. Осветителни тела	50%	60%	70%
4. Улично осветление	40%	50%	60%
5. Климатици	70%	80%	90%
6. Почистващи препарати и услуги	30%	40%	50%

ДОБРИ ПРАКТИКИ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Предмет на поръчката: ”Доставка на 8 000 пакета 100% рециклирана копирна хартия, формат А4 за нуждите на МОСВ”, публикувана в Регистъра на обществените поръчки под уникален номер 00258-2010-0006.

ДИРЕКЦИЯ “ЦЕНТРАЛНО ЗВЕНО ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ДОГОВАРЯНЕ” КЪМ МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Предмет на поръчката: ”Доставка на канцеларски материали и хартия”. Канцеларските материали и техническите характеристики на копирната хартия са описани по вид в техническите спецификации, неразделна част от документацията за обществената поръчка. Поръчката се състои от две обособени позиции: 1.

* Посочените проценти за всяка конкретна година се отнасят за брой възложени поръчки, които включват зелени критерии.

Обособена позиция № 1 – „Доставка на разнообразни канцеларски материали" 2. Обособена позиция № 2 - „Доставка на копирна хартия". Тази обособена позиция включва рециклирана копирна хартия за всички видове печатащи устройства - принтери, копирни машини, мултифункционални устройства, лазерни факсове и подобни, както и непрекъсната хартия за матрични принтери и факс хартия на ролки и подобни, както и непрекъсната хартия за матрични принтери и факс хартия на ролки”, публикувана в Регистъра на обществените поръчки под уникален номер 00210-2010-0012.

АГЕНЦИЯ ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ /АСП/

Предмет на поръчката: ”Логистика при организиране и провеждане на семинари за популяризиране и информиране на обществеността и представителите на общински и неправителствени организации с Проект „Подкрепа за достоен живот” в рамките на схема за директно предоставяне за безвъзмездна финансова помощ BG 051PO001 - 5.2.09 „Алтернативи” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2007 – 2013”, публикувана в раздел „Обществени поръчки” на интернет страницата на АСП /www.asp.government.bg/.

Предмет на поръчката: ”Изработка на печат, произведен от мин. 80% рециклирани пластмаси, за нуждите на Проект „Подкрепа за достоен живот” в рамките на схема за директно предоставяне за безвъзмездна финансова помощ BG 051PO001 - 5.2.09 „Алтернативи” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2007 – 2013”, публикувана в раздел „Обществени поръчки” на интернет страницата на АСП /www.asp.government.bg/.²

Вашите предложения, мнения и коментари за избраните продуктови групи и целите към тях можете да изпращате до 30 март 2011 г. на следния електронен адрес: gpp@aop.bg.

² По подробна информация за възлагането на зелени обществени поръчки – виж Наръчник за зелени обществени поръчки на портала на АОП (www.aop.bg), раздел “Практика” и Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Обществени поръчки, насочени към една по-добра околна среда” от 16 юли 2008 г. на www.moew.government.bg, раздел “Обществени поръчки”.

ПРИЛОЖЕНИЕ №1

I. Копирна и графична хартия

1. Хартия на основата на възстановени влакна - Вариант с рециклиране

Предмет: Закупуване на рециклирана офис хартия, произведена изцяло от възстановени хартиени влакна.

Технически спецификации:

1. Хартията трябва да бъде произведена изцяло от възстановени хартиени влакна. Възстановените хартиени влакна включват както рециклирани влакна от отпадъци след потреблението, така и рециклирани преди потреблението влакна — от фабрики за хартия, познати още като технологичен отпадък. Рециклираните влакна от отпадъци след потреблението могат да идват от индивидуални потребители, офиси, печатници, книговезници или подобни на тях.

Удостоверяване:

Всички продукти с *екомаркировка тип I¹*, като например екомаркировката на ЕС, могат да служат като доказателствено средство, ако тя посочва, че хартията е произведена изцяло от възстановени хартиени влакна. Всякакви други подходящи доказателствени средства, като например техническа документация на производителя или протокол от изпитване от признат орган, също ще се приемат.

2. Хартията трябва да е избелена изцяло без хлор (TCF) или поне без свободен хлор (ECF). Всички продукти с екомаркировката на ЕС ще се считат за съответстващи.

1.1. Обяснителни бележки

Ниво на белота: Органът може да избере да се използва ниво на белота, по-ниско от 90. Над ниво 90 би било необходимо хартията да бъде обработена с оптични избелващи агенти. Ниски нива като 60 са с достатъчно добро качество за всекидневна офисна употреба, но това е въпрос на предпочитания.

2. Хартия на основата на устойчиво и / или законно добити естествени влакна

Предмет : Закупуване на офис хартия на основата на естествени влакна, с произход от източници на законно и / или устойчиво добиване (които потенциално съдържат също определен процент възстановени влакна).

Технически спецификации:

¹ **Екомаркировките тип I** съгласно стандарта CEN EN ISO 14024:2000 отговарят на следните критерии:

- Основават се на множество критерии;
- Изискванията на маркировката са на основата на научна информация;
- Екомаркировките са приети с участието на всички заинтересовани страни като държавни органи, потребители, производители, разпространители и организации за опазване на околната среда;
- Достъпни са за всички заинтересовани страни.

Естествените дървесни влакна за производство на целулоза трябва да са с произход от законни източници.

Удостоверяване: Сертификатите за контрол на дървесните влакна, сертифицирани съгласно FSC², PEFC³ или други еквивалентни доказателствени средства, ще се приемат като доказателство за съответствие. Законният произход на дървесината може да бъде доказан също със система за проследяване на място. Тези доброволни системи могат да бъдат сертифицирани от трета страна, често като част от ISO 9000 и / или ISO 14000 или система за управление EMAS. Ако дървесината е с произход от държава, която е подписала Споразумение за доброволно партньорство (СДП) с ЕС, лицензът FLEGT ще служи за доказателство за законосъобразност⁴.

За несертифицирани естествени влакна кандидатите трябва да посочат типовете (видовете), количествата и произхода на влакната, използвани в производството на целулоза и хартия, заедно с декларация за тяхната законност. По този начин влакната трябва да могат да бъдат проследени по цялата производствена верига от гората до продукта.

В специфични случаи, когато представеното доказателство не е счтено за достатъчно за доказване на съответствието с необходимите технически спецификации, възлагащите органи могат да поискат от доставчиците допълнителни пояснения или доказателства.

Хартията трябва да е избелена поне без свободен хлор (ECF).

Верификация: Като доказателствено средство ще служи техническа документация на производителя.

2.1. Обяснителни бележки

Хартия на основата на естествени влакна: В много случаи наличната на пазара хартия може да не е нито изцяло рециклирана, нито изцяло от естествени влакна, а вместо това да е от смесени източници. В този случай в предмета на поръчката не се посочва хартия от естествени влакна, а хартия на основата на естествени влакна, което позволява използването на рециклирани влакна за производство на хартия, доколкото определените по-горе спецификации са изпълнени.

Повишаване на процентите: Съгласно екомарировката на ЕС, поне 10 % от естествените влакна трябва да са с произход от гори, които са сертифицирани като устойчиво управлявани, а при Nordic Swan – поне 20 %. FSC и PEFC могат да сертифицират също по-високи проценти, които варират в съответствие със строгите правила.

Забележка: *Пълна информация за основните зелени критерии (с превод на български език) относно копирната и графична хартия е налична на следния интернет адрес: http://ec.europa.eu/environment/gpp/first_set_en.htm*

² FSC (Съвет по стопанисване на горите): <http://www.fsc.org/en>

³ PEFC (Програма за утвърждаване на сертификационни системи в областта на горското стопанство): <http://www.pefc.org/internet/html>

⁴ Планът за действие FLEGT (План за действие на ЕС относно правоприлагането, управлението и търговията в областта на горското стопанство) бе приет от ЕС през 2003 г. В плана се определя система за лицензиране на дървен материал, за да се гарантира, че внесените продукти са законни. За получаване на лиценза трябва да бъдат подписани споразумения за доброволно партньорство (СДП) между страните производителки на дървен материал и ЕС. Продуктите от дървесина, които са били законно произведени в страни партньорки по СДП, ще бъдат лицензирани за законността на производството; повече информация на: <http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>

II. Почистващи продукти и услуги за почистване

1. Почистващи продукти – основни критерии

Забележка:

Критериите не са еднакви за всички видове почистващи продукти. Възлагащите органи следва да включват критерии, само когато е налице „X“ в съответното поле. В някои случаи точният критерий е пояснен по-подробно чрез допълнителен текст в полето.

	Приложими за:					
	Универсални почистващи средства	Санитарни почистващи средства	Почистващи средства за площи	Препарати за ръчно миене на съдове	Перилни препарати	Препарати за миялни машини
Предмет						
Закупуване на екологосъобразни продукти за почистване.	X	X	X	X	X	X
Технически спецификации						
Годност за употреба						
На възлагащия орган трябва да бъдат предоставени проби от всички продукти за изпитване.	X	X	X	X	X	X
Проверка (за химически изисквания)						
Всички продукти, които носят екомаркировката на ЕС, се считат за отговарящи. Ако продуктът не носи екомаркировката на ЕС, следната информация трябва да бъде ясно указана:	X	X	X	X	X	X
За всеки предлаган продукт трябва да бъдат изброени всички вещества, съдържащи се с над 0,01 тегловни % в крайния продукт, заедно с техния номер по CAS ⁵ (ако съществува такъв) и всякакви рискови фрази, с които те са класифицирани.	X	X	X	X	X	X
Трябва да се посочат името и функцията на всички биоциди. За всички биоциди, класифицирани като R50/53 или R52/53, трябва да се посочи log P _{ow} или BCF.	X	X	X	X		

⁵ Номерът по CAS е международно признат идентификационен номер, определен от Службата, предоставяща обобщена информация за химичните вещества (Chemical Abstracts Service — отдел на Американското химично общество), за определяне на специфичен химикал.

Трябва да се посочи общото количество на елементарен фосфор.	X	(на функционална единица)	X	(на 100 g продукт)				
Трябва да се посочи общото количество на фосфати за едно измиване/пране.							X	X
Изисквания за опаковане								
Всички продукти трябва да бъдат доставени с ясни инструкции за дозиране.	X		X		X		X	X
Не трябва да се използват спрейове, съдържащи газово гориво.	X		X		X			
Частите на първичната опаковка трябва лесно се разделят на части от еднороден материал.	X		X		X			
Картонените опаковки трябва да съдържат ≥ 80 % рециклиран материал.							X	X
Договорни клаузи								
Изпълнителят се задължава, по време на целия период на договора, при поискване от възлагащия орган да докаже, че съставките на всички доставени продукти отговарят на условията за биоразградимост, описани в Регламент 648/2004 относно детергентите.	X		X		X		X	X

Забележка: Пълна информация за основните зелени критерии (с превод на български език) относно почистващите продукти и услуги е налична на следния интернет адрес: http://ec.europa.eu/environment/gpp/first_set_en.htm

III. Офис ИТ оборудване

1. Персонални компютри, преносими компютри и монитори

Предмет: Закупуване на енергийно ефективни персонални компютри/преносими компютри/монитори.
Технически спецификации
Всички продукти трябва да отговарят с последните спецификации на ENERGY STAR за енергийна ефективност, достъпни на www.eu-energystar.org . Проверка: Всички продукти с последните спецификации на ENERGY STAR ще се считат за съответстващи. Всякакви други подходящи доказателствени средства, например техническо досие на производителя или протокол от изпитване от признат орган, демонстриращи, че критериите са изпълнени, също ще се приемат. Персоналният компютър трябва да бъде проектиран така, че: Паметта да е лесно достъпна и да може да бъде сменяна. Твърдият диск и евентуално налични CD устройство и/или DVD устройство да

могат да бъдат сменяни.

Удостоверяване: Всички продукти с екомаркировката на ЕС ще се считат за съответстващи.

Преносимите компютри трябва да бъдат проектирани така, че паметта да е лесно достъпна и да може да бъде сменяна.

Удостоверяване: Всички продукти с екомаркировката на ЕС ще се считат за съответстващи. Ще се приемат и други подходящи доказателствени средства.

Клаузи за изпълнение на договора

За преносимите компютри, наличието на съвместими батерии и захранвания, както и на клавиатурата и нейните части, се гарантира най-малко за 3 години от момента на прекратяване на производството.

Проверка: Всички продукти с екомаркировката на ЕС ще се считат за съответстващи.

1. Оборудване за изображения

Предмет: Закупуване на енергийно ефективни принтери, копирни машини, мултифункционални устройства, скенери.

Технически спецификации

Уредите с функция за печатане с максимална скорост на работа повече от 45 листа размер А4 в минута трябва да разполагат с функция за автоматично двустранно копиране (дуплекс устройство). Всички останали устройства с по-ниска максимална скорост на работа трябва да предлагат поне възможност за ръчно обслужване (копирни машини) или допълнителна възможност, базирана на софтуер (принтери, мултифункционални устройства) за двустранно печатане на хартия размер А4.

Всички продукти трябва да отговарят с последните спецификации на ENERGY STAR (достъпни на www.eu-energystar.org) за енергийна ефективност.

Удостоверяване: Всички продукти с последните спецификации на ENERGY STAR ще се считат за съответстващи. Всякакви други подходящи доказателства, например техническо досие от производителя или доклад от изпитване от признат орган, демонстриращи, че критериите са изпълнени, също ще се приемат.

Клаузи за изпълнение на договора

Участникът трябва да гарантира наличието на резервни части поне за 3 години от момента на прекратяване на производството.

Проверка: Всички продукти с екомаркировка тип I, отговаряща на този критерий, ще се считат за съответстващи.

Забележка: Пълна информация за основните зелени критерии (с превод на български език) относно офис ИТ оборудването е налична на следния интернет адрес: http://ec.europa.eu/environment/gpp/first_set_en.htm

IV. Осветителни тела

Обяснителни бележки:

Изискванията на Националния план се прилагат за осветителни тела за офис и улично осветление.

(осветителни тела са устройства, които разпределят, филтрират или преобразуват светлината, излъчвана от един или повече светлинни източници, и които включват всички необходими части, необходими за носене, закрепване и защита на светлинните източници и, когато е необходимо, на спомагателните схеми заедно със средствата за свързването им към захранването, но не включват самите светлинни източници)

Предмет: Закупуване на енергоефективни осветителни тела.

Технически спецификации:

Общи изисквания:

Осветителните тела за луминесцентни лампи без вграден баласт и за газоразрядни лампи с висок интензитет трябва да са съвместими с баластите, съответстващи на изискванията за третия етап, съгласно техническите изисквания, посочени в Приложение III, т.3 от Регламент (ЕО) №245/2009, освен в случая на осветителни тела със степен на защита IP4X и по-висока.

Консумираната мощност от осветителни тела за газоразрядни лампи с висок интензитет не трябва да превишава общата консумирана мощност от вградените баласта, когато лампите, които те обикновено управляват, не излъчват светлина, като другите евентуални елементи (връзки към мрежата, датчици и т.н.) са изключени от веригата (ако те не могат да се изключат от веригата, тяхната мощност трябва да се измери и извади от резултата).

Специфични изисквания:

Офис осветление:

Осветителните тела са с експлоатационен фактор $LMF > 0,95$ при нормална степен на замърсяване в офиса с 4-годишен цикъл на почистване.

Показатели, които могат да бъдат взети предвид са наличието на системи за управление на осветлението, предлагащи следните функции:

- откриване на човешко присъствие;
- регулиране на осветлението съобразно околните условия (при колебания в дневната светлина и/или отражението в помещението);
- регулиране на осветлението съобразно промени в изискванията към него (по време на работния ден, за по-дълъг период или поради промени във функционалността);
- регулиране на осветлението за компенсирание на: замърсяване на осветителните тела, промяна в светлинния поток на лампата през нейния срок на използване и промени в КПД на лампата, когато лампата се подмени.

Тези функции могат да се осигурят и чрез вграждане на подходящи компоненти в самите осветителни тела.

Улично осветление

Осветителните тела притежават оптична система със следните степени на защита срещу проникване:

- IP65 за пътища класове ME1 до ME6 и MEW1 до MEW6;
- IP5x за пътища класове CE0 до CE5, S1 до S6, ES, EV и A.

Делът на светлината, излъчвана от оптимално инсталирано осветително тяло над хоризонта, трябва да е ограничен до:

Пътища класове ME1 до ME6 и MEW1 до MEW6 3%

(всякакъв светлинен поток)

Пътища класове CE0 до CE5, S1 до S6, ES, EV и A:

- $12\ 000\ lm \leq$ светлинен източник 5%
- $8\ 000\ lm \leq$ светлинен източник 10%
- $3\ 300\ lm \leq$ светлинен източник 15%
- светлинен източник $< 3\ 300\ lm$ 20%

Удостоверяване:

Наличие на CE маркировка и техническа документация, поставена съгласно изискванията на Регламент (ЕО) №245/2009.

V. Битови климатизатори

Обяснителни бележки:

Изискванията на Националния план ще се прилагат за битови въздушни климатизатори, захранвани с електрически ток с охлаждаща мощност до 12 kW. Те няма да се прилагат за следните устройства:

- устройства, които могат да използват други източници на енергия;
- устройства работещи на принципа въздух-вода и вода-вода.

Предмет: Закупуване на енергоефективни климатизатори.

Технически спецификации:

Климатизаторите трябва да са класифицирани в клас „А”, съгласно Наредбата за изискванията за етикетиране на битовите уреди по отношение на енергийната им ефективност и други ресурси (приета с ПМС № 187 от 2006 г).

Удостоверяване:

Наличие на етикет, поставен съгласно Наредбата за изискванията за етикетиране на битовите уреди по отношение на енергийната им ефективност и други ресурси.